

MITUNA MPE BIYANO (BOPESI SIDA NA BOSANGISI NZOTO)

M.Ndenge nini VIH epesamaka na nzela ya bosangisi nzoto ?

E.Moko ya banzela oyo VIH epesamaka ezali na nzela ya bosangisi nzoto.VIH/SIDA epesamaka kowuta epayi ya moto oyo mpe kokende epayi ya mosusu,na nzela ta mayi ya mobali to ya mwasi. Na mpe makila (ata makila ya sanza mpona basi). Virus to mikolobe yango ewutaka na nzoto ya moto moko mpe elekaka na nzoto ya moto mosusu.

Moto akoki kozua VIH soki osangisi nzoto na moto oyo azali na virus to mikolobe tango mosusu mpe akoki kozua yango te. Virus esengeli ekota na makila ya moto mpona toloba ete azali na maladi. Ezali na makambo oyo esalaka ete moto oyo asangisi nzoto na moto oyo azali na VIH/SIDA, azwa VIH/SIDA ;na STI, lolenge ya kosalela bosangisi nzoto, bosaleli komibatela, soki mayi ezali na nzoto ya mwasi,mpe misusu.

Ndenge nini esengeli na sangisa nzoto na Kimia ?

E. Tokoki kotalisa lolenge ebele ya bosangisi nzoto. Ya liboso, Ezali na balolenge oyo ezali komema na likama moko te ya VIH. Ndakisa, kosimbana na mpe bipwepwe (baisers). Esengeli tosembola boye, soki ozali na mpota na maboko esengeli osala bokebi na mayi ya mwasi to ya mobali.

Ya mibale, Ekoki kozala likama monene penza te, ndakisa bosangisi nzoto na nzela ya monoko. Mpona kosukisa, likama ezali monene soki osangisi nzoto na moto oyo azali na VIH/SIDA kasi olati Kondomi (condom), esengeli oyeba soki bozali na virus yo na moto oyo bolingi kosangisa na ye nzoto, esengeli mpe ozala na bango ebele te. Bosangisi nzoto na nzela ya sima epayi ya mobali to mwasi ezali mpe komema na VIH.

M. Bosangisi nzoto na nzela ya monoko ebatelaka ?

E.Tokoki koloba ete kosangisa nzoto na nzela ya monoko ezali na likama ezali te. Monoko na biso ezali libaku monene te mpona kopesa biso VIH na nzoto.

Lokola tolobaki, VIH ekoki kopesama ,na nzela ya mayi ya nzoto (ya mwasi to ya mobali) na nzela ya bosangisi nzoto na monoko, kasi bosangisi nzoto ya mwasi na mobali eleki nyoso na bopesi VIH.

Makambo mosusu mpe ezali komatisa libaku ya kozwa SIDA.

Ba mpota na monoko, ekosala ete soki yango ekutani na mayi ya nzoto to makila ya SIDA, moto azwa mbala moko SIDA.

STI ekoki mpe komatisa motuya ya libaku ya bopesi VIH na tango ya bosangisi nzoto na nzela ya monoko.

M. Ndenge nini na koki ko kokutola (kokitisa) bopesi VIH na bosangisi nzoto na monoko ?

E. Kondomo (codom) nde epekisaka ete VIH ekota na nzoto. Yango epekisaka mayi ya nzoto ekota epayi ya moto oyo bozali na ye kosangisa nzoto.

Soki ozali kosangisa nzoto na nzela ya monoko (to kofiba nzoto ya mwasi to nzoto ya mobali) esengeli otala malamumu soki ozali na pota na monoko te. Esengeli mpe oboya yango soki owuti kolia bileyi oyo ekoki kotika yo na ba mpota ya mike na monoko (ndakisa mikuwa) mpe soki owuti konika mino to monoko na yo.